

A csiga atka *Riccardoella oudemansi* Thor magyarországi előfordulása (Acari: Ereyenetidae)

VARGA ANDRÁS & KONTSCHÁN JENŐ

ABSTRACT: (The slug mite *Riccardoella oudemansi* Thor in Hungary). The slug mite is recorded from Hungary for the first time.

A családba tartozó fajok elsősorban puhatestűeken élőködnek, de vannak közöttük kétél-tűek orrüregében és szabadon élő, ragadozó fajaik is.

Riccardoella oudemansi elsődlegesen európai elterjedésű faj, de az utóbbi időben Dél Afrikában is megtalálták (UECKERMANN & TIEDT 2003). Ez a gyors mozgású csiga atka a kü-lönféle szárazföldi puhatestűek köpenyüregében és a testének felszínén fordul elő (1. ábra). Hazánkban a meztelencsigák kutatása eléggé elhanyagolt terület, így nem is lehet azon cso-dálkozni, hogy ezek a világos színű apró állatok elkerülték a hazai gyűjtők figyelmét. Ezt a fajt eddig az alábbi csigákon találták meg: *Limax maximus*, *Deroceras reticulatum*, *Limax flavus*, *Limax cinereoniger*, *Arion rufus*, *Arion ater*, *Tandonia budapestensis*, *Oxychilus dra-panaudi*, *Caepa nemoralis*, *Acahtina schweinfurthi semifusca* (FAIN & GOETHEM 1986).

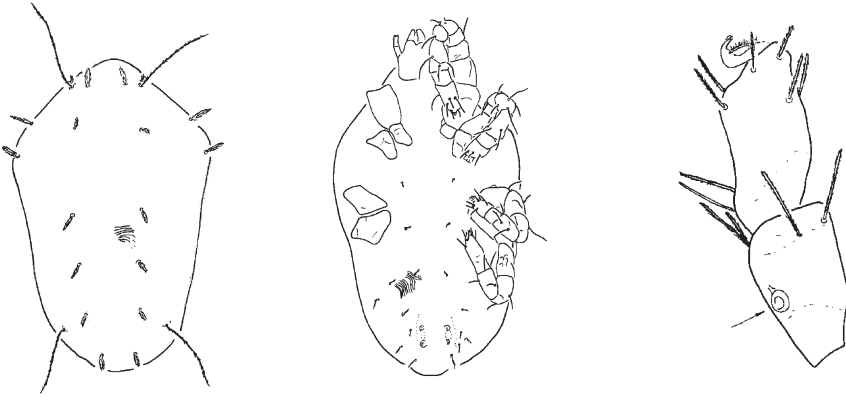

1. ábra: Csiga atkák a *Limax maximus* légzőnyílása körül (foto. Varga A.)

Riccardoella oudemansi Thor, 1932

Gyengén szklerotizált, lágy nagy termetű (kb. 0,5-0,7 mm) atkák. *Gnathosoma*: a ventrális oldalon 2 pár az oldalán erősen pillás szőrrel, az apikális rész kihegyesedő. *Dorzális oldal*: a 8 pár az oldalán erősen pillázott szőr, az elülső részén a dorzális oldalnak egy pár apró, bunkó alakú oldalán erősen pillázott szőr, és kettő pár (egy pár az elő apró szőrök közelében, míg a másik pár a kaudális végen) igen hosszú, oldfalán finoman pillázott szőr figyelhető meg (2 ábra). A dorzális oldalon finom vonalakból álló mintázat található. *Ventrális oldal*: az anális régió tisztán nem látható, az összes ventrális és anális szőr szegélye finoman pillás (3. ábra). *Lábak*: A lábakon a szőrök szegélye pillás, néhány olyan szőrt lehet csak megfigyelni amely sima. A karmok erősek, az empodium hosszú, fésűsen fogazott (4. ábra). Az első láb második ízében az ereynetális szerv figyelhető meg (4. ábra nyíllal jelölve).

ANYAG: Szentendre, Pismány (CT58), vizóra aknában, *Limax maximus*-on. 2004.06.25. leg. Varga A., det. Kontschán J. (Magyar Természettudományi Múzeum Talajzoológiai Gyűjteményében).

2-4. ábra *Riccardoella oudemansi*: 2 = dorzális oldal, 3 = ventrális oldal, 4 = 1. láb (rajz. Kontschán J.).

Irodalom

- FAIN, A. & J. L. GOETHEM (1986): Les acariens du genre *Riccardoella* Berlese, 1923 parasites du poumon de mollusques gasteropodes terrestres. *Acarologia* 27(2): 125–140.
- UACRERMANN, E. A. & L. R. TIEDT (2003): First record of *Riccardoella limacum* (Schrank, 1776) and *Riccardoella oudemansi* Thor, 1932 from South Africa. *African Plant Protection* 9(1): 23–26.

KONTSCHÁN Jenő
MTA-ELTE Zootaxonómiai Kutatócsoport
Magyar Természettudományi Múzeum Állattára
H-1088 BUDAPEST Baross u. 13.
kontscha@zoo.zoo.nhmus.hu

VARGA András
Mátra Múzeum
H-3200 GYÖNGYÖS
Kossuth út 40.
avarga.2@dpg.hu